

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 3,00; voor de buitensteden f 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brussel, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.*

WOENSDAG, 19 FEBRUARIJ.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 Februarij.

Tot bewijs, hoe sommigen thans door alle middelen, zelfs door de schandelijkste, er op zit zijn om twist en tweedragt tusschen Katholijk en Protestant te zaaien, kan het volgende dienen, dat uit *Leeuwarden* aan het *Zondagsblad* is toegezonden, en door gemeld blad is opgenomen zonder dat het vermoedde, welke adder daar in het gras van zijn correspondent lag. Men leest in het *Zondagsblad* van 9 Feb. 1851, N°. 110:

„Onder de treurige verschijnselen van teruggang in deze landzins naar verlichting zoo ver strevende eeuw behoort voorzeker het alhier in de laatste dagen voorgevallene tusschen een jeugdig militair, met name K. L. S., tot de R. K. godsdienst behorende, en de vier hier aanwezige heeren Pastoors diert kerk, ten overvloede gesterkt met den voor weinigen tijd te dezer plaatse benoemden Ijverigen en vurigen Kapellaan B.

„Immers bedoelde jongeling, door heilige beweegredenen en eene aan het sterfbed zijner ontslapene moeder afgelegde belofte daartoe overtuigd en zich verbonden achtende, had sedert kort de bijwoning der openbare godsdienst oefening in de R. K. kerk verzuimd, en dezelve verwisseld met op de daartoe bestemde dagen de bedehuizen der protestantsche gemeente binnen te treden, ten einde, na zijne wijze van zien een meer degelijk zielevoedsel te erlangen.

„Natuurlijk echter was zulks ter ope van bedoelde vijf geestelijken herders gekomen, en hun tevens door eenige derzelve bekend gemaakt dat de afgedwaalde zich zelfs niet had ontzien eene bijbel in de Roomsche Kerk te gebruiken, of de meer gemelde jongeling werd zeer beleefd uitgenoodigd zich in persoon daaromtrent bij hen te verantwoorden, aan welke uitnoodiging hij onmiddellijk voldoende, zich naar de aangewezen vierschaar begaf, en te dier plaatse met zijne vorige leeraren een onderhoud aanving, hetwelk door den in verhoor genomen militair later nauwkeurig en naar waarheid in geschrift gebragt zijnde, overwaardig is, om onder de oogen, niet alleen van ieder Protestant, maar ook van elk weldenkend Roomschegezinde gebragt te worden, dewijl men daarin niet alleen de overtuigendste bewijzen van gewetensdwang en religie-zucht zal opmerken, maar tevens ook de ellendige middelen zal leeren kennen, waarvan bedoelde Heeren zich poogden te bedienen om de ziel van den naar hunne wijze van zien voor altijd verlorene prooi des duivels te redden. Intusschen zijn alle de daartoe aangewende pogingen op de kennis en zedelijken moed van den jeugdigden bekeerde afgesprongen en is hij trots aangeboden wijn, geld en de bedreigingen van kerkelijke tucht, c. s. getrouw gebleven aan zijne overtaiging en eenmaal afgelegde belofte aan zijn reeds overledene en hem eens zoo dierbare moeder.

„Zoude het intusschen niet te wenschen zijn, dat ook de inspraak des harten in Christelijken zin bij den geestelijken herder meer gehuldigd werd, en dat de proselitenjagt minder in praktijk werd beoefend bij hen, die zelve gelijk bovenvermelde daadzaken ten duidlijkste aantoonen, zoo verhaazend veel waarde schijnen te hechten aan ieder schaaft der hun toevertrouwde knnde. Edoch ook bij die Wel-Eerwaarde Heeren voorgangers schijnt helaas! even gelijk bij ieder ander meer aardsgezind sterveling, de waarheid der stelling *„Kip ik heb je, in de volste mate te worden gevoeld en bestracht.”*

Dit stuk dat zeer pertinent personen en feiten noemt, is allezins geschikt, om de goede trouw van de redactie van het *Zondagsblad* en die zijner lezers te verschalken. Wie zou zich kunnen voorstellen, dat zulk een verhaal met name en bijzonderheden wijd en breed ingekleed, zou kunnen zijn uit de lucht gegrepen? En nogtans dit is het geval.

De Eerwaarde heer A. E. Beukman, die als kapellaan persoonlijk is aangeduid, verzoekt ons, mede namens de heeren pastoors van de stad Leeuwarden, openlijk te verklaren:

1°. Dat de geheele zaak niet anders is dan een verdichtselsel; dat zij den persoon niet kennen, die tot den leugen aanleiding heeft gegeven; dat zij met den aangewezen militair geene conferentie hebben gehad, en alzoo op hem geen gewetensdwang of religie-zucht hebben uitgeoefend; en eindelijk dat het hun zelfs onbekend is wat die leugen tot aanleiding kan hebben gediend.

2°. Wat het schrift betreft, dat in het *Zondagsblad* als naar waarheid opgemaakt wordt aanbevolen, dit is in den boekhandel van Leeuwarden niet verkrijgbaar. Na vele vergeefsche moeite is de heer Beukman een handschrift magtig geworden, waarin de zoogenaamde conferentie breedvoerig wordt verduidelijkt. Het is onnoodig te zeggen dat de katholieke geestelijkheid van Leeuwar-

den daarin in eene domme en allerhatelijkste figuur wordt voorgesteld. Het handschrift geeft wijd en breed, wat de berisping van het *Zondagsblad* in korte woorden had zamengetrokken. Het een is zoo vals als het andere; en beide bieden den lezer slechts leugen en laster.

Wij verzoeken het *Zondagsblad* en de andere bladen, die voormeld bericht mogten hebben overgenomen, de publiciteit hunner kolommen aan deze logenstraffing, ons door den Eerw. Heer Beukman toegezonden, te leenen.

Wij onthouden ons voor het oogenblik van de vele aanmerkingen, die zich hier als van zelf voordoen. Maar wij doen een beroep op het eerlijk gevoel van onze protestantsche landgenooten, en vragen hun, of zulke wapenen door sommigen hunner geloofsgenooten tegen Katholijken gebezigd, niet aller afkeuring verdienen; en of hunne zaak door die laakbare middelen kan worden gediend? Wij zijn zeker dat zij met ons verfoejen zullen; wat de waarheid en regtvaardigheid zoo schandelijk miskent.

Uit het voorloopig programma van den door HH. Studenten te Utrecht, in den loop van dezen zomer, te houden gemaskeerden optocht blijkt, dat men, onder andere tijdvakken van de Nederlandsche Geschiedenis met de daarin voorkomende respectieve hoofdpersonen, ook het tijdvak der verdrukking zal vertoonen. Ware men van plan door dit woord van verdrukking het Spaansche juk te vertoonen, volstrekt uit een politiek oogpunt beschouwd, waaronder alle Nederlanders, ook de Katholijken, destijds zwichtten, wij zouden zwijgen, en bij al het regt, hetwelk men den Spanjaarden tegenover een mitzend volk moet laten wettigvaren, zouden wij, dankbaar voor de uit de worsteling ontstane vrijheid van Nederland, uitroepen: *felix culpa!* gelukkige fout! Maar er schuilt hier weder een adder onder het gras. Immers wat men door het woord verdrukking verstaat is niet twijfelachtig, als men tot hoofdpersoon van dat tijdvak den naam van Vargas leest, naast welken zich zeker zijne beruchte mede inquisitoren Jacob Hessels en Del Rio zullen voegen! Het tijdvak der verdrukking en de mannen van den Bloedraad, van de Inquisitie! En dit zal, ten aanschouwe van duizenden Katholijken, ten openlijke tooneele gevoerd worden door studenten, wier studien ook door de Katholijken betaald worden! door studenten aan diezelfde hoogeschool, alwaar nog verleden jaar een hunner Akademie-broeders de stelling verdedigde he f: dat de opstand van Nederland tegen Spanje onwettig was, en, des ondanks, tot den doctoralen graad bevorderd is! Ook hier zouden wij nogmaals zwijgen, als ook dat tijdvak van godsdienstige beroering naar waarheid voorgesteld werd, en men, naast de Leden der Inquisitie, ook dat monster van wreedheid, Sonoi, den heil der onschuldige Martelaren van Gorcum en de overige moordenaren en beeldstormers vertoonde. Want men zegge wat men wil: deze waren NEDERLANDERS, geen waren meestal vreemdelingen, waren Spanjaarden! Wij wenschen zulke tooneelen niet, wij verfoejen dergelijke openlijke demonstraties, zeker meer beteekenend dan katholieke processies, waar tegen men van zekeren kant zoo nadrukkelijk ijvert — omdat zij slechts dienen om de gemoederen te verbitteren; maar juist daarom vragen wij (gesteld zelfs dat Katholijken alleen destijds nommenschen waren, wat wij luide ontkennen!) of het verdraagzaam, of het christelijk, ja of het staatkundig is, vooral in een tijdvak als thans, den nakomeling nog drie honderd jaren daarna de wreedheden zijner voorvaderen openlijk in het bespottelijkst daglicht te zien stellen? Wij herinneren ons nog levendig den optocht der studenten binnen de stad Utrecht, in het jaar 1846; toen zag men den naderhand tot domine benoemden student **, in groot bisschoppelijk gewaad, met staf en myter, onder den bisschoppelijken hemel door zijne gewaande geestelijkheid gevolgd, alle meisjes salueren en . . . met de flesch in de hand zich tot verzadens toe dronken drinken! . . . Wij vragen of zulke schandelijke paradiën gedoogd behoorden te worden? Wij vertrouwen dat de Burgemeester der bij deze zaak meer directelijk betrokken stad, die meermalen zijne onpartijdigheid getoond heeft, de noodige voorzorgen zal nemen om zulke schandalen in hunnen oorsprong

weg te nemen; en wij verzoeken de HH. studenten, te Utrecht toch te bedenken, dat zij, uit naam van hun geheele corps handelende, hunne katholieke makkers schandelijk aandoen en hoonen. De tijd zal het overigens leeren, en wij beloven de lezers van de *Tijd* in geheel Nederland, hen met alles, wat deze maskerade betreft, bekend te maken in zoo verre zij de Katholijken grieft!

Met vreugde zal men vernemen, dat eersdaags van het gemeentebestuur te Utrecht, een besluit zal uitgaan, waardoor iets zeer onregtvaardigs zal hersteld worden. Het zal namelijk den Katholijken en Israëlieten te dier stede vergund worden, zoo vaak zij een of ander plegtig feest hunner godsdienstige gezindheid vieren, twee dagen te voren het stads-klokkespel op den Domstoren te laten ophouden, om daarna eene Ave Maria of een hymnus, of iets dergelijks te hooren spelen — gelijk tot dus verre de Gereformeerden vóór hun Naachtmaal het klokkespel laten ophouden, om daarna gedurende drie maanden eene Psalm te laten spelen. Men schijnt tot het herstel dier onregtvaardigheid gekomen te zijn door het thans eerst, wel wat laat! — levendig geworden besef, dat de aan kerkegebouwen behorende torens c. a. niet het eigendom der kerkelijke, maar der burgerlijke gemeente zijn.

De bevolking van Londen verkeert nog onder den indruk van de stemming, die II. Vrijdag heeft plaats gehad over de eerste lezing der bill van Lord John Russell tegen de katholieke bisschoppen. Evenwel, gelijk reeds is aangemerkt, zal eerst eene stemming over de tweede lezing der voordragt in deze zaak eene beslissing kunnen aanbrengen.

De redevoering van Sir Robert Peel tegen de voordragt heeft veel indruk gemaakt. Het ministerie heeft, zeide hij, maatregelen willen nemen tegen de invoering van het kanonieke regt in Engeland . . . doch die maatregelen waren geheel overbodig, vermits dat regt in Engeland nimmer verbindend was. Daarentegen past het echter de Engelsche wetgeving niet, dat regt te beperken, zoo zij het bewijs niet wil geven dat het tijdelijk gezag magteloos is om het misbruiken van dat regt te keer te gaan. Er bestaat dus, zoo eindigde de spreker, geen reden om in deze zaak af te wijken van de verdraagzaamheid in het godsdienstige, welke tot hertoe door de regering jegens elke gezindheid in acht genomen is en die ook door eene wijze staatkunde wordt bevolen.

De redevoering van den heer Gibson (waartoe wij gisteren reeds eenige denkbeelden hebben medegedeeld) was mede zeer opmerkelijk. De regering, zeide deze spreker, wil, door deze bill tot wet te maken, straffen toepassen op personen, wier men geen ander misdrijf verwijten kan, dan dat zij op het zuiver kerkelijk gebied eene regeling hebben daargesteld, die zij in gemoede noodzakelijkheid achten in het belang hunner godsdienst. Doch het ministerie was nog verder gegaan, zeide spr., want volgens zijn oordeel, lag in den ontworpen maatregel het plan, om de afkeuring der Katholijke leerstellingen tegen te gaan. Al wat men gezegd heeft van eene aanranding van de suprematie der Koningin, was slechts een voorwendsel, en niets anders dan eene wraakbeleging van dwepzieke en klein-geestige gemoederen. Spr. kent geen ander dan het wettige oppergezag, en hiertegen had de Paus toch wel geene aanranding beproefd. Hij hoopte ten slotte dat in het ontwerp een artikel mogt worden gelascht, bepallende, dat de wet op ieder geschikt tijdstip zou kunnen worden ingetrokken, zonder eenige andere formaliteit daarbij in acht te moeten nemen.

Heden heeft de Tweede Kamer hare werkzaamheden hervat. Onder de talrijke ingekomen wets-ontwerpen, bevond zich ook de voordragt betreffende de onteigening. De kandidaten voor het presidentschap der Kamer zijn: de eerste, Jhr. W. Boreel van Hogelanden, de tweede, Mr. M. J. de Man en de derde, Jhr. Gevers van Endegeest.

Vrijdag 7 Februarij jl. hebben de studenten der Delftsche Academie, ter gelegenheid van het achtjarig bestaan

derzelve in den Doelen aldaar een diner gehouden, waaraan bijna allen deelnamen. Hetzelve is in de beste orde afgegaan en heeft zich onderscheiden door gulle vrolijkheid en goede kameraadschap. De katholieke jongelingschap, aldaar aanwezig, heeft bij die gelegenheid een bewijs geleverd van hare toegevenheid, door zich te onthouden van aanmerkingen, die der vrolijkheid misschien hinderlijk, doch vorigens zeer gepast zouden geweest zijn.

De commissie namelijk, belast met de regeling van het feestmaal, heeft de onbeleefdheid gehad (om het niet erger te noemen) van zorg te dragen, dat het een diner was, geheel zonder visch, en dat er zelfs geen ei, ansjovisch of haring te verkrijgen was voor hen, die zich, uit toegevendheid, daarmede zouden hebben willen vergenoegen.

Bedoelde commissie kan zich niet verschuilen achter het masker van onbedachtzaamheid, alzo zich onder haar een lid van de Katholieke godsdienst bevindt, terwijl anderen opmerkzaam gemaakt zijn op de min gelukkige keuze van Vrijdag tot een diner, onder Personen van gemengde gezindheid, te bepalen. (Toekomst.)

Z. M. heeft te de heer Ary Mes erkend als consulaire agent van Groot-Brittannië voor Hellevoetsluis en den Briel; 2e benoemd bij het departement van binnenlandsche zaken tot referendaris H. A. Wiercx en J. C. Pabst; en tot hoofdcommissie, buiten bezwaar van 's lands schatkist, G. J. W. Bruijns; 3e aan den heer H. Pennink op nieuw voor één jaar ontheffing verleend van de bepaling van art. 8, der wet van 9 Juli 1843, ten einde gedurende dien tijd alsnog de betrekking van notaris met die van burgemeester der stad Hattum te mogen blijven vereenigen.

Aan de berichten, met de overland-post aangebragt is nog het volgende ontleend.

Den 6 December is Z. Exc. de Minister van Staat, Gouverneur-Generaal, en hoogstdezelfs gevolg, van de inspectie naar Bantam te Batavia teruggekeerd. De *Javasche Courant* geeft van deze reis een zeer uitvoerig verslag. Overal werd Z. Exc. met de meestmogelijke eerbewijzingen ontvangen.

De inkomende en uitgaande regten op Java en Madura hebben over de elf eerste maanden van 1850 zuiver opgebracht f 4,641,975.06; zijnde f 760,977.30 meer dan in 1848 en f 12,872.22 minder dan in 1849, gedurende hetzelfde tijdvak is verkregen.

De verpachting van 's lands middelen op Java en Madura, over het jaar 1851 heeft opgebracht:

de opium-pacht, daaronder begrepen de prijs van de amfioen welke de pachter verplicht is van het gouvernement te koopen f 5,064,360

zijnde f 290,340 minder dan over 1850.

de overige middelen, onder welke ook de bazaar-pacht f 3,720,672

zijnde f 488,652 minder dan over 1850; in welke minderheid de pacht der bazaars voor f 440,868 deelt en de andere pachten dus voor f 47,784.

f 8,794,032
De productie van de steenkolen-mijnen te Pengaron (Banjermassin) gedurende de maand October 1850 is geweest 329⁵⁰⁰/₁₀₀₀ ton.

Bij de invallende regens, na eene buitengewone droogte, hebben zich in de afdeelingen Tjilatjap en Bandjar-Negara (Banjoemaas) eenige koortsgevallen onder de inlandsche bevolking voorgedaan, aan welke geen epidemisch karakter werd toegekend.

In sommige afdeelingen der residentie Palembang heerschten nog de pokken in meerdere of mindere mate.

Overigens waren, gedurende de maand December 1850 geene ongunstige berichten ontvangen omtrent den gezondheidstoestand der bevolking.

Op de kusten van Bezoekie was weder overlast geleden van zeeroovers.

De stoomschepen *Bromo* en *Hekla*, belast met de opvoering der zeeroovers, die volgens vroegere berichten op het eiland Bawean eene landing hebben gedaan, hebben op dien togt de Boompjes-eilanden en Karimon Java bezocht en vervolgens koers gesteld naar Bawean. Aldaar geene nadere berichten omtrent zeeroovers vernemende, zijn de beide stoomschepen naar het eiland Solombo vertrokken, alwaar niet de minste sporen der roovers zijn ontdekt. Op Tabanionw bekwaam men vervolgens eenige berichten nopens de Magindanosche zeeroovers, waarschijnlijk dezelfde die op Bawean eene landing hadden gedaan.

De *Bromo* en *Hekla* zijn alstoen langs de zuidkust van Borneo naar dit eiland gestoomd en hebben de kust, voor zooveel deze met zulke diepgaande schepen te naderen was, gadegeslagen; terwijl vervolgens Poeloe Tampol in alle rigtingen doch vruchteloos is doorzocht geworden.

Omtrent de muistelingen op Banka waren de laatste berichten over het algemeen gunstig. Na eenen aanval op drie kleine mijnen in Soengelat, zijn zij in onderscheidene ontmoetingen met onze patrouilles met ver-

lies teruggeslagen, terwijl desertieën en arrestaties hun getal mede zoodanig hebben vermindert en hen met angst vervuld, dat nader pogingen aanwendde om in onderhandeling te treden.

De laatste berichten uit Makassar luiden zeer gunstig omtrent de verwikkelingen welke waren ontstaan ten gevolge van de aanspraken van den vorst van Bonie op een gedeelte der oostkust van Celebes. Het liet zich aanzien dat deze aangelegenheden in der minne weldra tot een gewenscht einde zou kunnen worden gebragt.

In Klunkong (Bali) heeft eindelijk de verbranding plaats gehad van het lijk van den Soesoehoenan Dewa Agong Poetra.

Tot Soesoehoenan van Bali en vorst van Klunkong is, met den titel van Dewa Agong Poetra, uitgeroepen de zoon van Dewa Agong Ketoet Agong, ook genaamd Dewa Agong Gedeh, die ten behoeve van zijnen zoon afstand had gedaan van zijne aanspraken op den troon van Klunkong.

Volgens berichten van de Molukkos van den 9 October jl. was de gezondheidstoestand van Amboina toen betrekkelijk niet ongunstig te noemen.

In den nacht van 7 op 8 October jl. zijn te Amboina achtereenvolgende schokken van aardbeving gevoeld, vergezeld van een onderaardsch gedruisch en van slagen als kanonschoten. Daar echter dusdanig verschijnsel, vooral in dat seizoen, aldaar niet zeldzaam is, en men des morgens geene schade ontwaarde werd, ging iedereen met gerustheid zijn ambt of beroep uitoefenen. Omstreeks 11½ ure in den morgen van den 8sten evenwel, deed zich andermaal en wel een zoodanigen hevigen schok gevoelen, dat alles ijlings de vlugt nam.

Aan openbare en bijzondere gebouwen was door denzelfde mindere of meerdere schade veroorzaakt; in eenige huizen waren meubelen omgevallen; in andere waren de spiegels afgeslagen of het glaswerk van de tafels gevallen.

Gedurende den 9den en 10den October zijn nog herhaaldelijk aardschuddingen, vergezeld van onderaardsch gedruisch, gevoeld, doch sedert den 11den dier maand hebben dezelve opgehouden.

Men vreesde dat, indien dit verontrustend natuurverschijnsel zich weder mogt herhalen, de gezondheidstoestand van Ambons ingezetenen, door het langdurig betrekken van weinig beschuttende noodgebouwen, minder gunstig zoude worden.

Op Woensdag den 27sten November 1850, is, ten gevolge van onvoorzigtigheid, brand ontstaan in de Kaling Anjar, distrikt Jengollo n° 1 (residentie Soerabaya), bij welke gelegenheid 109 huizen en eenige goederen, alles geschat op eene waarde van f 3517, eene prooi der vlammen geworden zijn.

Op den 28sten dierzelfde maand heeft alsmede een brand plaats gehad in de kampong Kaoeman, adisistent-residentie Modjokerto (residentie Soerabaya), door welken 23 huizen, 8 padieschuren en 51 bamat padie, gezamenlijk geschat op eene waarde van f 7022, vernietigd zijn.

De roemvolle overwinning, door wijlen den luitenant-kolonel Sorg, op den 11den en 12den September op de Chinezen van Montrado te Pemangkat behaald, had hunnen overmoed niet gefnuikt.

In het gezigt van het fort Sorg, hadden zij aan de helling Pemangkat versterkingen aangelegd, naar het scheen met het doel om den rijstooft te beschermen.

De luitenant-kolonel le Bron de Vexela, kommandant der troepen ter gemelde kust, besloot hen van daar te verwijderen.

Tot dat einde is hij met de ter zijner beschikking staande mobile troepen naar Pemangkat opgerukt, en, na zijne magt versterkt te hebben met een dertigtal manschappen der equipage van Zr. Ms korvet *Boreas*, trok hij op den 21sten November ten aanval.

Deze moest geschieden over een met struikgewas begroeid en moerassig terrein en over natte rijstvelden, waar de manschappen tot aan de knieën door den modder waadden.

Eenige stellingen werden door de eerste kolonne achtervolgelijk ingenomen; de houwiters en mortieren bewierpen de vijandelijke versterkingen, met het gevolg, dat in eene derzelve de munitie-voorraad getroffen werd, in de lucht vloog en de ontzuiming der benting te weeg bragt.

Ons vuur, slechts flauw beantwoord wordende, trok de eerste kolonne al meer voorwaarts, zoodanig, dat zij aan den voet van den berg, tegenover de versterkingen, en de sectie houwiters, met hare bedekking, nabij eenen door het begroeid terrein niet ontdeekten hollen weg kwam.

Uit dezen hollen weg stortte de vijand, die zich achter het geboomte en struikgewas schuil gehouden had, zich met zooveel geweld op de bedekking der houwiters, dat zij, na handgemeen te zijn geweest, wijken moest. De houwiters werden door het peloton van den 1sten luitenant Donleben; met behulp der matrozen teruggetrokken, eene meer achterwaartsche stelling werd toen ingenomen.

Deze aanval der Chinezen kostte den 2den luitenant der infanterie van Winsheijm, die het dekkings-detalement kommandeerde, het leven.

In de achterwaartsche stelling gekomen zijnde, bespeurde de kommandant der troepen, dat de vijand over den berg aanhoudend toevoer van manschappen kreeg, en oordeelde het dus onraadzaam, om met zijne betrekkelijk geringe magt van plus minus 400 man, den vijand in eene voor hem voordeelige positie, andermaal aan te tasten.

Tot den terugtogt werd alzo besloten, die geregeld geschiedde, niettegenstaande het allerongunstigst terrein. Na eenige malen stand gehouden, en den vijand met het werpgeschut geteisterd te hebben, bereikte de eerste kolonne eindelijk weder het gedeelte der tweede, dat bij de afgebrande bazaar, onder het geslacht van het fort Sorg, in reserve was blijven staan; zij betrokken gezamenlijk het bivouac, zonder verder door den vijand verontrust te worden.

Deze affaire heeft onzen troepen circa 30 gebleeserden gekost.

Van de zijde der Chinezen moeten, volgens later ontvangene berichten, een 40tal gesneuveld en een 100tal gebleeserd zijn, behalve het verlies, dat zij aan de Sibangkouw geleden hebben.

Onderwijl de landtroepen met den boven omschreven aanval bezig waren, was onze marine niet werkeloos gebleven. Onze flotille heeft de vijandelijke versterkingen, na eene hevige kanonnade, zoodanig geteisterd, dat de vijand het er niet meer kon uithouden en op de vlugt sloeg. Van de bemanning der flotille is slechts één licht gekwetst geweest, de batterij van een der kruisbooten werd gedemonterd en ligte averijen hadden de verschillende vaartuigen bekomen.

Hoezeer het door den kommandant der troepen beoogde doel niet bereikt is geworden, moet tot lof van land- en zeemagt gezegd worden, dat zij met moed en volharding gestreden hebben, niettegenstaande de ongunstige omstandigheden, waarin een gedeelte derzelve verkeerd heeft. De kommandant wilde hun dan ook eene welverdiende rust gunnen, waartoe hij naar Sambas terugkeerde na de voorzorg te hebben genomen, van in het fort Sorg eene sterke bezetting achter te laten. Den 23sten waren de troepen weder te Sambas.

Aldaar aankomende, werden den militairen kommandant twee brieven van de kongsie Tsjikong (Montrado) ter hand gesteld, inhoudende den wensch om den oorlog te eindigen.

De berichten eindigen hiermede, dat op den 27 November de Chinezen nog geene poging hadden aangewend, om de onzen in den omtrek van Pemangkat te verontrusten; en voorts, dat de blokkade met de beschikbare vaartuigen zoo streng mogelijk werd voortgezet.

's GRAVENHAGE, 16 Febr. Dezen morgen vroeg, arriveerde te Scheveningen de Engelsche stoomboot *Ocean*, met eenige passagiers. Onder deze bevond zich de nieuw benoemde Amerikaansche consul Gorthe-Baylor, komende van Washington.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIS, 16 Febr. Voor eenigen tijd berigtte de *National* dat het Elysée een generaal der Parijsche bezetting op pensioen wilde stellen om gelijke redenen als waarom de generaals Neumayer en Changarnier zijn ontslagen. Heden leest men werkelijk in de *Monteur* dat de gen. Jullien, kommandant der 1e brigade van de 2e divisie, op non-activiteit is gesteld (evenwel op zijn verzoek, volgens het officieel berigt). De gen. d'Herbillion zal hem vervangen. Sommigen zien in deze wijziging eene nieuwe reden tot twespalt en wantrouwen tusschen de beide staatsmagten. Deze is echter de zienswijze van hen, die den President der Republiek gaarne in alles bemoeijelijken en den voet dwars zetten, alsof hij de vrijheid niet meer had om de minste daad tot zijne bevoegdheid behoorende, te verrigten, zonder daartoe de Wetgevende Vergadering naar de oogen te zien uit een slaafsche vrees van haar te zullen mishagen.

De dagbladen beginnen weder een oud sprokkel op te dissen. Zij ontwerpen namelijk weder huwelijks-plannen voor Lodewijk Napoleon; hij eens zal de dochter van koningin Maria Christina de gelukkige bruid zijn; dan weder heeft men op eene grootvorstin van Rusland, eene dochter van keizer Nicolaas, het oog gevestigd. De onderhandelaars tot die huwelijken worden zelfs bij name genoemd. Er zijn er evenwel die het in twiifel trekken of de autokraat van Rusland zijne dochter wel ten huwelijk geven zou aan den President der Groote Republiek. Weder anderen zijn van gevoelen dat Lodewijk Napoleon ongehuwd zal blijven.

Er is op nieuw spraak van het vervangen van eenige prefecten en onderprefecten door personen, die het Elysée zijn toegedaan.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,65 a 9,70
Oude Grande Dukaten	5,60 „ 5,70
Wigtige Souvereinen	11,16 „ 11,80
„ Pistolen	9,80 „ 10,50
Stukken van 20 Francs	9,15 „ 9,25
Baren Goud en Specien à f 1442,60 per Ned. Gfln.	1002 „ 1005

Rijsters	per Stuk	2,55	2,60
Stukken van 5 Frances		2,34	2,37
Brandse Kruiken		2,65	2,70
Fransche		2,70	2,75
Pruissische Daalders		1,71	1,77
Zilver 1000 à 980		104,50	105,--
900 à 700			

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 17 Febr. Met Meekrap was het heden hetzelfde; er is weder tamelijk veel gedaan, vooral in helder Onberooft, de ordinaire wel zoo gemakkelijk, de beste meer prijshoudend. Eenige der landlieden wilden tot de tegenwoordige markt niet verkoopen. Beste 1/1 schaarsch, 2/2 blijft slap.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 17 Febr. Rogge 145/2 & Libau f 284 6/w.; 144/2 & Koers. f 162 kont. — Gerst. 131/2 & Koers. f 153 kont.; 130/2 & dito f 132 kont. — Moutwijn f 10,12; Jenever f 13,75; Amst. Proef f 15, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 17 Febr. Koffij. Er zijn 450 vaten Brazil verkocht.

Ruwe Suiker. Er zijn 700 kisten blond Havana gerealiseerd. Van Rijsst zijn 50 vaten nietwé Carolina gedaan.

HAVRE, 15 Febr. Katoen. De markt was heden zeer kalm, ondertusschen is de daling niet sterker. Zeer ord. Louisiana varieert tusschen 93 a 95 fr.

BORDEAUX, 14 Febr. Vooloor. Armagnac 37,25; Marmando 36,50; Tafia 90 a 100 fr. De 3/6 Disponible wordt heden 50 c. hooger op 54 fr. gehouden.

DANTZIG, 10 Febr. Granen. Er is vraag naar Gurst die zich goed souteneert. Men heeft betaald 25, 25 a en 26 voor 106/108 &. Anders Graansoorten zijn insteloos. Tarwe 130 a 60; 127 a 55 a 57; 120 a 48 a 50. Rogge 124/125 a 34 a 35; 122/123 a 32 a 33. Haver slap. Voor 70 a is 20 geboden en tot 22 is eenige handel gedaan; vele partijen zijn onverkocht gebleven.

RIO JANEIRO, 4 Jan. Koffij. Uitvoer van 1 Jan. tot 31 Dec. 1860 1,392,375 balen; tegen 1,451,713 balen in 1849.

De aan-, uit- en doorvoer van levensmiddelen te Amsterdam, van 9 tot 13 Februarij, zijn geweest als volgt:

Aanvoer:

Gerst L. 16. — Erwten L. 40, 9 M. — Rijst 56580 &.

Uitvoer naar Zee:

Haver L. 71.

Doorvoer naar Zee:

Meel 672 Ned. &.

SCHREFTLIJKE.

AMSTERDAM 17 Febr. Volgens brief uit Soerabaya, is het schip de Stad Amsterdam, Kapt. Blokziel, na nooral wegens lekkage, uit zee te Passarouang teruggekomen te zijn, ter ontlossing van een gedeelte zijner lading, den 20en December 1849, ter verdere ontlossing en reparatie, gearriveerd.

Het schip Sirius, Kapt. Mulder, van Batavia herwaarts gedisceerd, is, volgens brief van Batavia van den 27sten December met de volle lading aan boord, tek uit zee teruggekomen, zou geheel moeten lossen, en waarschijnlijk naar Soerabaya verzeeien, om te kopereu.

AMSTERDAM, 18 Februarij. Volgens brief van Batavia van den 28sten December, waren van het op Ra-as beoosten Madura gestrande schip Drie Vrienden, Kapt. Tange, van Patjitan naar Rotterdam, 49 picols Tin en eenig bladkoper geborgen, te Soerabaya aangebragt en aldaar voor rekening der belanghebbenden verkocht geworden.

Door het schip Delft, Kapt. Muller, den 6den Dec. van Japan te Batavia aangekomen, waren 34 schipbreukelingen van Amerikaanse Walvischvaarders aangebragt.

LOTHENBURG, 8 Febr. De Nederlandsche schooner Hendrika Johanna, Kapt. Bellingh, van Libau naar Schiedam, alhier in de nabijheid gestrand, is eergisteren alhier voor eene stoomboot binnengesleept om te repareeren.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 27 Febr. J. Hayes, Lord John Russell, (s.) Londen. — W. Cumming, Wave, id. — H. B. Smith, Marchina, Newcastle. — G. Towler, Prince, (s.) Hull.

HELVOET, 17 Febr. W. Langlois, Arabian, Rio de Janeiro, 1. van Falmouth.

UITGEZEILD:

TEXEL, 17 Febr. C. Kaspersma, Eendracht, Londen, is uit zee teruggekomen. — K. B. Tippema, Vriendschap, id. — H. Jongebloed, Esperance, Newcastle. — P. J. Nienhuis, de Stad Enschede, Hull.

HELVOET, 17 Febr. G. Hayen, Koophandel, Boston (A). — H. H. Smilne, de Hoop, Newcastle. — Gisteren nog: T. A. Steffens, Johannes, Jersey.

GEPAARDE SCHEPEN.

Den 29 Dec. op 2° 52' N. Br., 19° W. L.: Hendrika, Kapt. Lourens, van Rotterdam naar Batavia. Aan boord alles wel. Den 2 Jan. op 0° 55' N. Br., 21° 33' W. L.: Amboina, Kapt. Bergman, van Rotterdam naar Batavia (en niet den 21 Nov., zoo als in onze laatstvoorgaande abusief gemeld.)

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

NICKERIE, Koning Willem, Lutje: 307 v. Suiker, 23 b. Koffij, Charbon en Zeon.

WINDAU, Jantina Hendrika; Ketelaar: 25 last Rogge, 26 last Lijnzaad, S. en P. de Clercq.

ROTTERDAM.

BATAVIA, de Noord, Pot: 3,250 b. Koffij, 2,717 kranj. Suiker, 736 sch. Tin, 3,050 boss. Bindrottingen, N. H. M.

BATAVIA, Johanna Maria, Lupeke: 2,940 b. Koffij, 2,942 kann. Suiker, 785 sch. Tin, 3,770 boss. Bindrottingen, N. H. M.

TER REEDE LIGGENDE SCHEPEN.

BATAVIA, 25 December. Alhier liggen ter reede: De Nederlandsche oorlogschepen Nehalennia en Boreas; en de schepen Delft, Kapt. Muller; Sirius, Kapt. Mulder; Generaal van den Bosch, Kapt. Parlevier; Zes Gezusters, Kapt. Ruhaak; Resident van Son, Kapt. Banditz; Ida Elisabeth, Kapt. Kleinhouwer; Prins Hendrik, Kapt. Smit; Neerlands Koningin, Kapt. Kramer (de laatste om tegen het einde der volgende maand door Straat Balie naar Rotterdam te vertrekken); Jacatra, Kapt. Buys; Gzn. en Jonge Jan, Kapt. Evers. De schepen Cornelia en Henriette, Kapt. Collards en Aerd van Nes, Kapt. Noback, zullen in het begin van Januarij naar Amsterdam; en Dorothea, Kapt. Visser, Cornelia, Kapt. Ehrensperger, Hendrika, Kapt. Reiniersen en Roompot, Kapt. de Boer, tegen het einde dier maand door Straat Balie naar Neder-land vertrekken.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 18 Februarij in lading naar:

Maine J. Baumanns, Jonge Pauline.
Rijnhoogte KEULEN 17 Febr. 6 vt. 8 dm.

PRIJZEN DER PERCELEN.

Geveld op Maandag 17 Februarij, in het O. Z. Heeren Logement.

1. Een Huis en Erve, N. Z. Achterburgwal, N° 2213; f 2100, f 125, P. D. Lusing, Jr.
2. Een dito, achter de Gereformeerde Oude Kerk, N° 648; f 3850, J. Feije.
3. Een dito, Blaauwe Erf, N° 2711; f 775, f 6, J. B. Plaet.
4. Twee Huizen en Erve, Stroobossengang, in de Vijzelstraat, N° 4454, mitsgaders twee ledige Erven, N° 4500 en 4460; f 2400, J. F. Schutte.
5. Een Huis en Erve, Suikerbakkersteeg, N° 4549; f 200, f 25, F. L. Hoelen.
6. Een Huis en Erve, Oude Braak, N° 1804; f 3550, J. N. de Rijk.
7. Een Huis en Erf, Reguliersgracht, N° 118; f 8000, f 00, P. Baay, Jr.
8. Een Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Haarlemmerdijk, N° 1576; f 4000, f 100, P. D. Lusing, Jr.
9. Een Huis, Achterhuis en Erve, Warmdesstraat, N° 1232; f 5900, f 100, f 7950, f 50.
10. Drie Huizen en Erven, Leidsekersteeg, N° Opgehouden. 1138 en 1139; f 1925, f 25.
11. Twee Huizen, Achterhuis en Erven, Tuinstraat, N° 4130; f 1900, f 60, J. R. Brugman.
12. Een Huis en Erve, Groote Wittenburgerstraat, N° 654; f 1925, f 275, H. Gullen.
13. Een Loods en Erve, mitsgaders daarnaast gelegen Erf, als voren, N° 731 a 33; f 500, f 200, H. G. Scheltema.
14. Een Huis en Erve, Halsteeg, N° 1841; f 3475, f 25, Opgehouden.
15. Een Huis, Achterhuis en Erve, Bloemgracht, N° 3033; f 2525, J. Ekkert.
16. Een Huis en Erve, Nieuwendijk, N° 2333; f 4900, f 200, J. A. van Minderen.
17. Een dito, Egelantiersstraat, N° 3754; f 300, H. G. Straatman.
18. Een Huis, Achterhuis en Erve, Hazenstraat, N° 1010; f 2675, f 2, Opgehouden.
19. Een Huis en Erve, Pieter-Jakobdwaarsstraat, N° 1820; f 1650, f 3025, f 3.
20. Een dito, naast Perceel N° 19, N° 1821; f 1575, Opgehouden.
21. Een dito, Pijpenmarkt, in de Witte Kelkateeg, N° 3439; f 320, Opgehouden.
22. Een dito, Nieuwe Leliestraat, N° 3083; f 570, f 1080, f 2.
23. Een dito, naast Perceel N° 22, N° 3086; f 510, Opgehouden.
24. Een dito, Slootstraat, N° 4430, benevens drie Erven, N° 4424 a 26; f 440, f 70, A. B. van Cooth.
25. Een Huis en Erve, naast Perceel N° 24, N° 4431; f 230, f 10, Denzelsden.
26. Een dito, als voren, N° 4403; f 230, G. van Heerde.
27. Een dito, derde Klooster bij den Singel, N° 4232; f 1600, J. Minne.
28. De Asphalt-Fabriek en Erve, Roeters Eiland, N° 6148, met de vaste en losse Gereedschappen; f 1425, f 125, J. Eekhoff.

ADVERTENTIE.

Uittreksel uit de Landbouw-Courant. N° 5, 16 Januarij, 1851:

Het middel van den Heer A. Jorritsma, ter verdrijving van Tyken en Schurft bij Schapen en van Luizen bij Rundvee bij Paarden.

In het voorgaande nummer werd eene aankondiging opgenomen van den Heer A. Jorritsma te Dockum, tot aanprijzing van zijn middel om de Tyken en Schurft bij Schapen te verdrijven en van Luizen bij Rundvee en Paarden te doodden.

Reeds in N° 1 van den jaargang 1849 maakten wij onze veehouders met dit middel nader bekend, en prezen het gebruik daarvan ten zeerste aan. Sedert hebben vele proeven de belangrijkheid van het middel nader bevestigd.

In het verloop van jaar werd dat middel door mij met het beste gevolg aangewend bij vee, dat ik van elders gekocht had en in groote mate met luizen bezet was. Na twee of driemaal wasschen waren al de Luizen gedood. Sedert komen vele Landbouwers, in den omtrek woonachtig, die water bij mij halen. Onder anderen gaf ik het aan den Landbouwer E. Kroon, bij wien het jonge vee jaarlijks zoodanig door de Luizen aangetast werd, dat het in een achterlijken toestand geraakte. Weldra waren alle de Luizen gedood en mogt hij zich in den goeden groei van zijn vee verblijden.

De belangrijkheid van dit middel wordt nog aanmerkelijk verhoogd, wanneer men bedenkt dat het, door den Heer J. J. Bruinsma en anderen, scheikundig is onderzocht, en het toen gebleken is, volgens getuigenis door die Heeren afgelegd, dat hetzelfde geene voor menschen of dieren schadelijke zelfstandigheden bevat, terwijl bijna alle andere middelen zoo nadeelig op de gezondheid werken. Ter herinnering zullen wij hier nog maals mededeelen hetgeen dienaangaande in de Geneeskundige Courant van 1848 door den Hoogl. A. Numa werd geschreven.

»De Hoogleraar Hatzwic aan de Veeartsenijsschool te »Berlijn, heeft onlangs door proeven op honden, paarden en konijnen bevonden, 1°. dat rattekruid onbetwistbaar in alle dierlijke weefsels overgaat. 2°. Dat deze overgang in het bloed en in de af- en uitgescheiden stoffen soms zeer spoedig geschiedt, zelfs reeds binnen 8 uren. 3°. Dat rattekruid nog lang na het ingeven in het ligchaam aanwezig blijft, en eerst langzaam wordt uitgescheiden; bij eenige voorwerpen toonde de melk, na het ingeven van 5 greinen rattekruid na 5 dagen nog dit te bevatten, en in een geval deed zich het metaal zelfs 21 dagen na het laatst ingeven nog kennen.

»Als eindresultaten meent Hatzwic uit de genomen proeven te mogen aannemen: 1°. Dat door geneeskundige behandeling van tot slagting bestemde dieren met groote, ja zelfs met matige giften van rattekruid, het vleesch en de melk vergiftigd worden. 2°. De deze vergiftiging spoedig na de aanwending van het rattekruid begint, en zich tot een nog niet uitgemaakt ten tijd, die men echter zeker op 3 weken mag stellen, uitstrekt. — 3°. dat door het nuttigen van zoodanig vergiftigd vleesch en melk bij den mensch waar schrijnlijk hevige toevallen en zelfs vergiftigingen kunnen worden voortgebracht.

Het rattekruid en andere schadelijke stoffen, in de huid ingewreven, worden opgenomen en aan andere weefsels van het beest medegedeeld en zoo door het ligchaam verspreid.

Er kan alzoo geene betere aanbeveling van het middel van den Heer Jorritsma gegeven worden, en het verheugt ons te vernemen, dat het in sommige oorden van ons land reeds een belangrijk gebruik ondervindt. Zo b. v. werden van October 1849 tot Mei 1850 alleen in de Provincie Groningen ruim 900 kannen verbruikt.

De kruiken welke dit vocht bevatten, zijn verzegeld en met den naam van den Heer Jorritsma voorzien, terwijl een bijgaand papier de wijze openbaart hoe het vocht te gebruiken.

WITTEWAAL.

De volgende getuigschriften kunnen dienen om de goede zaak te bevorderen.

Ik ondergeteekende Douwe WIEGERS VAN DER KOOI, wonende te Ternaard in de Vischburen, verklaar door dezen, dat ik gebruik heb gemaakt van het middel voor Schapen, verkocht wordende door A. Jorritsma te Dockum, om de Ticken van mijne Schapen te verdrijven en zulks volkomen naar wensch is geschied, alsmede dat mijn schoonvader Jente Douwes van der Kooi, bij wie ik inwoon, dat middel in de maand Januarij 1848 gebruikt heeft ter genezing van de schurft bij zijne schapen, en waarvan ze, na eenige malen te zijn bestreken ook zijn genezen en in de maand Mei 1848, als wanneer ze verkocht zijn, nog geheel zuiver waren.

Ter Naard, 6 Maart 1849. (Get.) D. W. VAN DER KOOI.

Mijnheer A. Jorritsma! ik laat uw weten als dat u medicament zeer probatum is voor Ticken en Mijten, daar heb ik ondervinding van: ik had een ram, dat zaten ze bij honderden op, ik heb maar eene maal gewassen en zij waren ook in eenmaal dood.

(Get.) DMR BARKER te Franeker.

Wij ondergeteekenden Jans Douwes Kooistra en A. JACOBS DE VRIES, beide wonende in de Vischburen te Ternaard, verklaren door dezen dat onze Schapen, die het gebruik van het middel voor Schapen enz. uitvonden door A. Jorritsma te Dockum, van de Schurft zijn genezen.

(Get.) J. D. Kooistra — A. J. DE VRIES.

Wij ondergeteekenden verklaren door dezen, dat het door den Heer A. Jorritsma te Dockum uitgevonden middel ter genezing der Schurft en ter doeding van Ticken, Mijten en alle ongedierte bij Paarden, Runderen, etc. als probatum kan aangewend worden, dus alle recommendatie verdient.

(Get.) J. MUNNIE, Landb. te Borger-Compagnie.

M. JAGER, id. ald. (Gem. Wildervan).

P. L. SINNIGER, Landb. te Veendam.

L. L. KEMPER, id.

De ondergeteekende Landbouwer op de Berg Sion verklaart door dezen dat hij t middel tot doeding van Luizen, uitgevonden door den Heer A. Jorritsma te Dockum, bij zijne koebesten heeft gebruikt met de besten uitslag, zoodat bedoeld middel door mij ondergeteekende wordt aangeprezen.

(Get.) F. Y. YPMA, Landbouwer op de Berg Sion bij Dockum.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.